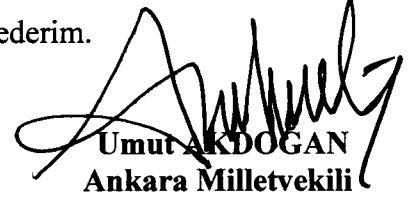

Umut AKDOĞAN
Ankara Milletvekili
Anayasa Komisyonu

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve Anayasa'nın 98. Maddeleri gereğince aşağıdaki soruların T.C. Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ tarafından yazılı olarak cevaplanmasını arz ederim.

Umut AKDOĞAN
Ankara Milletvekili

Bilindiği üzere; **Anayasanın 98'inci maddesinde “Yazılı soru, yazılı olarak en geç onbeş gün içinde cevaplanmak üzere milletvekillerinin, Cumhurbaşkanı yardımcıları ve bakanlara yazılı olarak soru sormalarından ibarettir.” denilmektedir.** İdarenin Anayasa ve yasalara uyma yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu kapsamda, 21 Haziran 2023 tarih ve 7/825 sayılı soru önergemle Bakanlığınıza iletmış olduğum soruları tekid ettiğim 23 Kasım 2023 tarih ve 6490 sayılı ikinci soru önergem de cevaplanmaması üzerine 19 Ocak 2024 tarih ve 8553 sayılı üçüncü soru önergem de **Anayasa ve İçtüzük'te öngörülen süresi içinde cevaplanmaması nedeniyle** bir kez daha Bakanlığınıza sorma gereği hasıl olmuştur. Adalet Bakanlığı olarak Anayasa ve İçtüzüğün gereği olan düzenlemelere uygun hareket ederek bu verilerin tarafımıza verilmesi beklenirken, verilmiyor olması da ülkemizde yasalara uyum algısı üzerinde olumsuz etki doğurmaktadır. Bu hususu da dikkatlerinize sunarım.

Bilindiği üzere; günümüzde dostane yollarla uyuşmazlık çözüm yöntemleri içinde en yaygın olarak bilinen ve uygulanan uyuşmazlık çözüm yöntemlerinden biri olan arabuluculuk Türk Hukuk Sistemi'ne 6325 sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu'nun 22 Haziran 2012 tarihinde yürürlüğe girmesi ve birincil mevzuata ek olarak Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Yönetmeliğinin 26 Ocak 2013 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla uygulanmaya başlamıştır.

Bu kapsamda ihtiyari arabuluculuk uygulamasına 14.11.2013 tarihinde başlanmış daha sonra yapılan mevzuat değişiklikleri ile, iş hukukunda, ticaret hukukunda ve tüketici hukukunda da dava şartı arabuluculuk düzenlemeleri yapılmıştır. Bu alanlarda da uygulamaya sırasıyla 1.1.2018, 1.1.2019 ve 28.7.2021 tarihlerinde başlamıştır.

5 Nisan 2023 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 7442 Orman Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve 7445 İcra ve İflas Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile de tarımsal sözleşmelerden kaynaklanan uyuşmazlıklar ile kiralanın taşınmazların 2004 sayılı Kanuna göre ilamsız icra yoluyla tahliyesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere, kira ilişkisinden kaynaklanan uyuşmazlıklar, taşınır ve taşınmazların paylaşılmasına ve ortaklığın giderilmesine ilişkin uyuşmazlıklar, 23/6/1965 tarihli ve

10493

Umut AKDOĞAN
Ankara Milletvekili
Anayasa Komisyonu

634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunundan kaynaklanan uyuşmazlıklar ve komşu hakkından kaynaklanan uyuşmazlıklar da 1.9.2023 tarihinden itibaren dava şartı arabuluculuk kapsamına alınmıştır.

Arabuluculuk Daire Başkanlığının web sitesi incelendiğinde dava şartı arabuluculuk ve ihtiyari arabuluculuk verilerine dair istatistiklerin yayınlanmadığı anlaşılmaktadır. Oysa arabuluculuğun hukukumuzda etkilerini anlamak için bu verilerin şeffaf ve düzenli bir şekilde paylaşılması büyük önem arz etmektedir.

Öte yandan arabuluculuk uygulamasının ana veri tabanı olan UYAP arabuluculuk portalında 1.9.2023 tarihinden itibaren uzmanlık alanları olarak eklenen dava şartı arabuluculuğa dair tarımsal sözleşmeler dışındaki uyuşmazlıklarda uzmanlıkların ayrılmadığı ve “diğer” başlığı altında birarada yer verildiği anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere 6325 sayılı Kanuna göre, arabuluculuk sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, tarafların çözüm üretmediklerinin ortaya çıkması hâlinde çözüm önerisi de getirebilen, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemini ifade etmektedir.

Ancak 1.9.2023 tarihinden itibaren dava şartı arabuluculuk kapsamına alınan uyuşmazlıklara dair henüz uzmanlık eğitimlerinin belirlenmediği ve bu nedenle de düzenlenmediği yani bu alanda uzman arabulucuların henüz yetiştirilmediği bilinmektedir.

Bu kapsamda, arabuluculuğun sağlıklı bir şekilde yapılmasına dair çalışmalar hakkında bilgi edinme ihtiyacı ve aşağıdaki soruları sorma gereği hasil olmuştur;

- 1) Arabuluculuk istatistiklerinin yayınlanmamasının gerekçesi nedir?
- 2) İhtiyari ve dava şartı arabuluculuk başvurularına dair yıllara göre ayrılmış olarak istatistik verileri anlaşma ve anlaşmama durumlarını da kapsayacak şekilde nedir?
- 3) 5.4.2023 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanan 7442 ve 7445 sayılı yasalarla 1.9.2023 tarihinde dava şartı arabuluculuk kapsamına giren uyuşmazlıklara dair 1.9.2023 tarihine kadar uzmanlık eğitimleri verilmemiş olmasının gerekçesi nedir?
- 4) 1.9.2023 tarihinde dava şartı arabuluculuk kapsamına giren uyuşmazlıklara dair uzmanlık eğitimleri yapılması planlanmakta mıdır?
- 5) 1.9.2023 tarihinde dava şartı arabuluculuk kapsamına giren uyuşmazlıklara dair uzmanlık eğitimlerinin yapılması için öngörülen tarih nedir?
- 6) 1.9.2023 tarihinde dava şartı arabuluculuk kapsamına giren uyuşmazlıklara dair yapılan başvuruların uyuşmazlık konularına göre ayrılmış bir biçimde, anlaşma ve anlaşmamayı da kapsayacak şekilde istatistik verileri nedir?